

Головін Д. В.

здобувач

(*Національний університет
державної податкової служби України*)

УДК 347.73

ПОДАТКОВО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОФШОРНИХ ЗОН

Статтю присвячено дослідженню правової природи офшорних зон як форми надання територіальних податкових преференцій. Проаналізовано особливості офшорних територій у порівнянні зі спеціальними економічними зонами, а також позначено подальші перспективи розвитку офшорних податково-пільгових режимів.

Ключові слова: офшорні зони, спеціальні економічні зони, податкові пільги, територіальні податкові преференції, податково-пільгові режими.

Постановка проблеми. Однією із форм територіальних податкових преференцій (або, інакше кажучи, полегшень у податково-правовому режимі, запровадженому на певній території), що поширено використовується у світовій практиці і, зокрема, враховується в податковому законодавстві України, є так звані офшорні території, або офшори. У певному розумінні ця форма податкових преференцій, які розповсюджуються на окремі території, є схожою до правових режимів спеціальних економічних зон: обидві ці підвиди податкових преференцій передбачають покращення для своїх суб'єктів – користувачів податкових пільг залежно від особливостей тієї або іншої території, а не від рівнів розподілу податкової системи (як це може відбуватися із місцевими податками і зборами при розгляді місцевої податкової системи як форми територіальних податкових преференцій).

Аналіз досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблеми діяльності офшорних зон висвітлюються у працях багатьох вітчизняних та іноземних вчених, таких як М.О. Баймуратова, О.К. Бозуленко, Т.П. Данько, О.І. Зоріна, Д.Д. Косе, І.І. Кучеров, М.П. Кучерявенко, Е.С. Омельчук та інших. Хоча внесок цих вчених у дослідження офшорних зон дуже вагомий, але зі стрімким розвитком економіки постійно відбуваються певні зміни та удосконалення, чим зумовлена актуальність дослідження.

Метою статті є дослідження загальної правової природи офшорних зон як форми надання територіальних податкових преференцій, з'ясування особливостей офшорних територій у порівнянні зі спеціальними економічними зонами, визначення подальших перспектив розвитку офшорних податково-пільгових режимів.

Виклад основного матеріалу. Офшорні території мають низку суттєвих відмінностей, які дають можливість відрізнити їх від спеціальних економічних зон. Головним чином ці відмінності зводяться до двох груп, виокрем-

лених, по-перше, за територіальним чинником і, по-друге, за суб'єктивним чинником – щодо категорій осіб, на які такі податкові преференції можуть розповсюджуватися та реально діяти. За територіальним чинником мається на увазі та особливість офшорних зон, що вони не належать до податкової території держави, щодо якої такі зони розглядаються як податкові преференції. Стосовно ж суб'єктивного чинника йдеться про те, що, на відміну від спеціальних економічних зон, податкові преференції офшорів розповсюджуються лише на податкових резидентів такої країни.

Обидва ці чинники є взаємопов'язаними, оскільки саме відношення офшорів до регіонів поза податковою територією країни зумовлює можливість поширення податкових преференцій, що ними надаються, лише на податкових резидентів країни – адже оподаткування останніх відбувається за принципом екстериторіальності, тобто за загальним податковим режимом податки мають сплачуватися податковими резидентами як із джерел доходів усередині країни (джерело походження на податковій території країни), так і з доходів, отриманих за її межами. Оподаткування ж податкових нерезидентів може мати місце лише при провадженні ними діяльності у межах податкової території країни, оскільки справляння податків із податкових нерезидентів за цими межами підпадає під сферу податкового суверенітету інших держав.

Вказані особливості офшорних зон також зазначаються фахівцями. Так, М.П. Кучерявенко пише, що офшорними зонами є такі території, що надають пільговий режим оподаткування для податкових резидентів України й розташовані за межами території України [8, с. 227]. Тим самим офшорні зони як вищий рівень територіальних податкових преференцій доповнюють спеціальні економічні зони, що діють у межах території України.

Сам термін «офшорна зона» походить від слова «офшор» (з англ. offshore – букв. «поза берегом», у відкритому морі; діючий за межами території країни) та первісно не був офіційним правовим чи економічним поняттям. Сучасного економіко-правового змісту цей термін отримав лише у другій половині минулого століття, коли низка американських компаній почала шукати вихід з-під високого податкового тиску в США, вивчаючи можливість для юридичного переведення свого бізнесу в регіони, де б вони могли користуватися податковими пільгами на кшталт вільних економічних зон [5]. Саме у цьому розумінні й укоренилося розуміння офшору в економіко-правовій площині.

Наразі офшором визнаються території, що надають пільговий режим (зниження податків, звільнення від валютного контролю тощо) для фінансово-кредитних операцій з іноземними учасниками в іноземній валюті [1]. При цьому, як зазначає М.П. Кучерявенко, чіткого й однозначного визначення поняття «офшор» або пов'язаних із ним термінів «офшорна компанія», «офшорна діяльність» у чинному законодавстві України немає, однак за сутністю всі вони пов'язуються із господарською діяльністю на специфічній території. У законодавствах інших країн така діяльність, як правило, передбачає здійс-

нення операцій із нерезидентами в іноземній валюті. Одночасно відбувається ізоляція внутрішнього капіталу країни від рахунків офшорних компаній з наданням останнім податкових пільг і звільнення від податкового контролю за умови, що установи, які діють в офшорних зонах, користуються територією країни перебування для операцій за її межами [9, с. 300-301].

Характерним змістом наповнюються й суміжні терміни. Так, під “офшорною діяльністю” розуміється діяльність фірм і компаній поза юрисдикцією будь-якої держави (території); “міжнародними офшорними центрами” – центри, у яких учасники фінансово-кредитних операцій не є резидентами держави, на території якої укладаються та виконуються угоди. При цьому учасники зазначених операцій користуються особливим правовим і податковим статусом [4]. Д.Д. Коссе вказує, що характеристика діяльності в офшорі часто зводиться до заборони ведення діяльності на території країни реєстрації, високого (часто абсолютного) рівня банківської таємниці, а також мінімального державного регулювання [6, с. 5960]. Відповідно й розуміння поняття “офшорна зона” може зводитись до особливого виду вільних економічних зон, в яких зареєстровані в них підприємства користуються податковими звільненнями, але не мають права здійснювати будь-яку виробничу діяльність [3].

У певних випадках можна побачити й занадто широке тлумачення поняття “офшорна зона”, коли останнє фактично ототожнюється із розумінням будь-якої спеціальної (вільної) економічної зони. Саме так можна зрозуміти І.І. Кучерова, який пише, що “якщо вести мову про загальносвітові тенденції, то можна констатувати, що формування податкових систем цілої низки іноземних державу силу різного роду обставин, але перш за все через їх низький податковий потенціал, також іде шляхом встановлення на всій їх території або її частини пільгового режиму оподаткування. В цьому випадку відповідні території отримають статус зон пільгового оподаткування (офшорів)” [7, с. 384]. Однак ми все ж таки схильні вважати, що офшорними зонами можуть вважатися лише окремі, особливі види спеціальних економічних зон. Особливістю таких зон є їх знаходження поза межами території країни оподаткування (в нашому разі України), а їх правовий зв'язок із такою державою (Україною) утворюється завдяки провадженню в офшорних зонах діяльності її податкових резидентів.

Здавалося б, у вищезазначеному розумінні офшорної зони відсутні переваги, які дозволяють розглядати офшори як привабливу альтернативу місця проведення господарських операцій і вигідний напрям податкового планування. Однак саме більш низький рівень оподаткування і є родовою ознакою всіх спеціальних або вільних економічних зон (і внутрішньодержавних, і офшорних). Тому, звісно, ця ознака присутня й в офшорах. Проте тут вона реалізується зі своєю специфікою, зокрема, заміщенням податків іншими обов'язковими платежами (наприклад, реєстраційними зборами).

Якщо більш детально розглянути специфіку податково-пільгових режимів офшорних територій, то слід погодитись із І.І. Кучеровим, який до чи-

сла ознак останніх відносить: 1) спрощений порядок реєстрації і функціонування господарюючих суб'єктів; 2) відсутність податків на доходи (прибуток); 3) справляння різного роду разових реєстраційних зборів; 4) пільговий режим оподаткування доходів певного виду (дивіденди, роялті, банківські проценти); 5) пільговий режим оподаткування доходів, отриманих із закордонних джерел; 6) розповсюдження податкових пільг на компанії визначеної організаційно-правової форми (фонди, холдинги, трастові компанії, інвестиційні компанії, компанії міжнародного бізнесу); 7) розповсюдження податкових пільг виключно на нерезидентів; 8) пільги аж до повного звільнення від оподаткування господарської діяльності [7, с. 384-385]. Усі ці ознаки можуть бути присутніми на території тієї або іншої офшорної зони відразу одночасно або ж у певному сполученні.

Також слід вказати, що спрощений порядок реєстрації та функціонування господарюючих суб'єктів у офшорах часто доповнюється привабливим інформаційним захистом та гарантіями збереження таємниці діяльності. Саме тому російський фахівець у сфері офшорів Б.А. Хейфец зазначає, що характерною ознакою офшорних зон є закритість інформації про діяльність офшорних компаній та їх власників. Тут фактично режим банківської таємниці розповсюджується на всю господарську діяльність офшорної компанії.

У цьому аспекті доречно нагадати, що сучасним прототипом офшорних зон вважається Швейцарія [5]. Остання завдяки спеціальному законодавчому акту 1934 року (переглянутому у 1971-му році), що вимагав від банків вести облік рахунків своїх клієнтів, але забороняв їм розкривати цей облік кому-небудь, стала надійним притулком для іноземного капіталу. Так само й за законодавством острова Мен, що є одним із найдавніших сучасних офшорів у Європі, основні установчі документи всіх зареєстрованих там компаній і їх офіційні печатки повинні знаходитися за їх юридичною адресою на острові. При цьому, хоча формально всі компанії повинні вести бухгалтерський облік, надавати бухгалтерську звітність і інформацію про зміни у складі директорів і акціонерів компанії не потрібно [6, с. 64]. Цим забезпечуються додаткові гарантії інформаційної і фінансової безпеки компаній, що зареєстровані на острові.

Показовою є й ситуація в іншому відомому офшорі – Співтоваристві Багамських Островів. Як вказує Д.Д. Коссе, «специфічна особливість «безподаткового раю» на Багамах для іноземців полягає в тому, що вони реєструють безподаткові фірми за умови, що не можуть придбати на Багамах нерухомість і не будуть здійснювати тут комерційну діяльність. Власникам фірми гарантується повна конфіденційність і порушити її на Багамах можна тільки за вимогою Інтерполу» [6, с. 65]. Отже, характерним проявом офшорних зон є не тільки низька або навіть відсутня складова фіскального тиску на платників податків (що так само може виявлятися і в класичних вільних економічних зонах), а й максимально можливе нівелювання складової адміністративного тиску на відповідних суб'єктів господарювання, що зареєстровані відповідно до законодавства таких офшорних зон.

Узагальнене розуміння податкових преференцій, що їх отримує особа – суб'єкт господарювання за законодавством офшору, надає М.П. Кучерявенко. Вчений підкреслює, що офшорні компанії відрізняються спрощеною процедурою реєстрації, низькою ставкою корпоративного податку або взагалі його відсутністю; мінімальним обсягом і спрощеною процедурою щорічної звітності. При виконанні деяких вимог податок на прибуток або зовсім не сплачується, або сплачується в чисто символічному розмірі [8, с. 227].

У свою чергу, сутність офшорних зон розкриває І.І.Кучеров, коли пише, що у більшості офшори – це невеликі материкові країни або острівні держави. При цьому офшорна модель, що обрана такими державами, протиставляється загальному режиму оподаткування і передбачає створення максимального пільгових умов для платників податків. Таке винятково пільгове оподаткування зазвичай встановлюється одночасно із заборонами та обмеженнями надання і розкриття інформації про фінансові операції і їх учасниках, що здійснюються офшорними компаніями. Тим самим офшорами залучаються іноземні компанії, які замість звичайних податків сплачують лише разові реєстраційні збори. Бюджетні доходи таких країн здебільшого і складаються із платежів подібного роду [7, с. 385-386]. Зрозуміло, що Україна жодним чином не може належати до цього типу держав-офшорів, і єдиним завданням для вітчизняних контролюючих органів може бути лише відстеження можливих переведень капіталу в подібні офшорні територіальні юрисдикції з боку платників податків – резидентів України.

Подібний тип офшорних зон, що є непрозорими для контролю за витрачанням спрямованих до них фінансових ресурсів, дозволяє організовувати схеми не тільки оптимізації оподаткування (що є одним із прав платника, якщо це не суперечить законодавству), але й незаконного ухилення від оподаткування. Не дивно, що такі офшорні зони неоднозначно сприймаються світовим співтовариством. І.І. Кучеров зазначає, що у своїй більшості країни, на території яких справляються звичайні податки і збори, ставляться негативно до встановлення виключно пільгового оподаткування в офшорних зонах, оцінюючи такі дії як недобросовісну податкову конкуренцію. Це пояснюється тим, що в результаті такої практики їх власні податкові надходження скорочуються через вихід потенціальних платників податків у офшорні юрисдикції [7, с. 386].

Однак все ж таки слід враховувати, що для платників податків, які б зажадали перевести свій бізнес у подібні “податкові гавані”, існує принаймні дві концептуальних перепони. По-перше, самі держави, які надають свою територію під офшори, не бажають створювати конкуренцію місцевим господарюючим суб'єктам – платникам податків та власній економіці. Відповідно, загальною умовою створення іноземними особами юридичних осіб за правилами офшорних зон із наданням повних податкових преференцій є заборона для таких осіб, що реєструються в офшорах, здійснювати на відповідній території господарську діяльність та використовувати місцеві ресурси. Це дозволяє уникнути потенційної конкуренції, яку компанії, що реєструються з

метою отримання пільгового статусу, можуть скласти резидентним господарюючим суб'єктам. При цьому до таких компаній можуть висуватися і додаткові вимоги, наприклад, використовувати в якості працівників місцевих жителів, мати зареєстрований офіс тощо [7, с. 386; 9, с. 18]. По-друге, сама по собі завіса інформаційної безпеки та конфіденційності в таких офшорних зонах заважає встановленню двосторонніх угод про усунення подвійного оподаткування. За цих умов не уникнути сплати податків у країні первісного походження доходу. Як вказує М.П. Кучерявенко, немає сенсу просто відкривати офшорну компанію, оскільки зі всіх коштів, що отримує остання шляхом зарахування на її офшорні рахунки, потрібно попередньо внести податки у повному обсязі. Тому для повноцінної співпраці із офшорною компанією потрібно обрати державу, із якою в Україні існує угода про усунення подвійного оподаткування [9, с. 303].

В цих умовах для держави, яка бажає забезпечити повне оподаткування за своїм законодавством діяльності, що була проведена її податковими резидентами, вже не так і складно досягти відповідної мети. Для цього достатньо або переносити момент сплати податку на строк, що передуює укладенню відповідних договорів, які передбачають здійснення оплати товарів, робіт, послуг на користь нерезидентів, що мають офшорний статус, або визначати будь-яку розрахункову зовнішньоекономічну операцію із особами, зареєстрованими в офшорних зонах, як обов'язкову умову сплатити податок. Саме в цих цілях для оподаткування прибутку підприємств статтею 161 Податкового кодексу України було передбачено офіційне оприлюднення Кабінетом Міністрів України переліку діючих офшорних зон у світі.

За нині чинним Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про перелік офшорних зон» від 23 лютого 2011 року № 143-р офшорними зонами визнано такі країни та території: 1) Британські залежні території: Острів Гернси; Острів Джерсі; Острів Мен; Острів Олдерні; 2) Близький Схід: Бахрейн; 3) Центральна Америка: Беліз; 4) Європа: Андорра, Гібралтар, Монако; 5) Карибський регіон: Ангілья, Антигуа і Барбуда, Аруба, Багамські Острови, Барбадос, Бермудські Острови, Британські Віргінські Острови, Віргінські Острови (США), Гренада, Кайманові Острови, Монтсеррат, Нідерландські Антильські Острови, Пуерто-Ріко, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Співдружність Домініки, Теркс і Кайкос; 6) Африка: Ліберія, Сейшельські Острови; 7) Тихоокеанський регіон: Вануату, Маршалльські Острови, Науру, Ніуе, Острови Кука, Самоа; 8) Південна Азія: Мальдівська Республіка [10]. Фактично вчинення правочину із господарюючим суб'єктом, зареєстрованим на цих територіях, автоматично означає високий ризик неповернення коштів до України, тому вітчизняний законодавець та відповідні контролюючі органи мають всі підстави для встановлення та застосування особливого порядку оподаткування контрагентів таких осіб з числа податкових резидентів України.

Складнощі виникають лише при залученні до схем ухилення від сплати податків компаній-посередників, що зареєстровані у іноземних країнах, які

не є офшорними зонами. Але і в цьому разі на допомогу має прийти співробітництво із контролюючими органами таких держав, а також більш прозоре та простіше і зручне для виявлення і обліку визначення об'єкта оподаткування за податком на прибуток підприємств.

При цьому позитивним зрушенням стосовно висококонфіденційних офшорних територій можна визнати поступове скорочення таких територій у світі. Так, відомі офіційні зобов'язання ряду держав, які поступово скорочуватимуть режими пільгового оподаткування. Ідеться про такі держави, як Бермудські Острови, Кайманові Острови, Республіка Кіпр, Острів Мен, Республіка Мальта, Республіка Маврікій, Нідерландські Антільські Острови, Республіка Сан-Маріно, Республіка Сейшельські Острови [7, с. 386]. Це свідчить про те, що в сучасних умовах інформаційного, постіндустріального суспільства модель ізоляції вже не може бути життєздатною, а на перший план все більше висувається співробітництво різних держав. Не є винятком і такі раніше суто суверенні питання, як справляння податків та визначення податкової політики.

Як підкреслює І.І. Кучеров, на територіях інших держав офшорні зони поступово набувають ознак типових вільних економічних зон. При цьому метою надання податкових пільг вже стає не формування за рахунок разових зборів бюджетів таких територіальних утворень, а створення сприятливого інвестиційного клімату в державі, збільшення зайнятості населення і підвищення ділової активності [7, с. 386-387], тобто звичайні цілі прискореного економічного розвитку при запровадженні вільних економічних зон на окремих територіях. При цьому одночасно нівелюється й така специфічна ознака офшорів, як заборона на проведення господарської діяльності на території держави реєстрації господарюючого суб'єкта.

У контексті подібних загальносвітових тенденцій можна впевнено стверджувати, що у XXI столітті модель ізольованих офшорних зон вже не може визнаватись не тільки перспективним, але й прийнятним засобом правового регулювання податкових відносин на території податкової юрисдикцій держав. Тим більше що Україна має величезний потенціал щодо підвищення ефективності національної податкової системи не шляхом розвитку офшорного оподаткування, а саме через природне збільшення податкової бази завдяки підвищенню економічної активності господарюючих суб'єктів на тлі зниження загального податкового тиску, впровадження правових гарантій дотримання балансу публічного та приватного інтересів в оподаткуванні, використання прозорого та неускладненого податкового законодавства за сучасними світовими стандартами.

Подальший розвиток національних податкових систем країн світу отримає чітку тенденцію до поступової уніфікації податково-правових режимів; це стосується й таких їх різновидів, як пільгове оподаткування у формі офшорних територіальних зон. На тлі цього все більше і частіше укладаються угоди про співробітництво держав у економічній, фінансовій і податкових сферах, а також міжнародні договори про усунення подвійного оподаткуван-

ня. Як доречно вказує М.П. Кучерявенко, найважливішою рисою подібних міждержавних податкових угод стає встановлення ними співробітництва у податкових питаннях між країнами [9, с. 590]. Таке співробітництво включає можливість вирішення спірних питань, що стосуються подвійного оподаткування і застосування податкових законів, а також обмін інформацією з метою боротьби із ухиленням від податків.

Висновки. Отже, враховуючи вищенаведені об'єктивні тенденції, значимо, що Україна має продовжувати докладати зусилля на вдосконалення національного податкового законодавства за провідними всесвітньо визнаними принципами. Це передбачає, серед іншого, й пошук шляхів до співробітництва із тими державами, які обрали офшорні моделі оподаткування. На взаємовигідних засадах Україна має прагнути до встановлення прозорих відносин із такими податковими юрисдикціями й обміну інформацією з владами цих країн для спільної боротьби із ухиленням від оподаткування.

У свою чергу, й власне законодавство України в сфері оподаткування має обирати той шлях вдосконалення, коли платникам податків буде цілком комфортно вести господарську діяльність за українським податковим законодавством і в них не виникатиме потреби до переведення свого бізнесу на території інших держав. Зокрема, це має передбачати як загальне спрощення податкового законодавства, висування на перший план гарантій дотримання прав платників податків у діяльності контролюючих органів, так і загальне зниження фіскальної і адміністративної складових податкового тиску.

Одним із перспективних варіантів цього може стати заміна пільгових податкових режимів, в тому числі виокремлених за територіальним принципом, на сплату господарюючими суб'єктами податку з обороту за низькою базовою податковою ставкою. Тим самим національна податкова система зможе реалізувати не лише свою фіскальну, але й регулятивну і стимулюючі функції, створюючи сприятливі умови для збільшення інвестицій в галузі національної економіки, підвищення прибутковості виробництва і зростання конкурентоздатності продукції вітчизняних господарюючих суб'єктів.

Бібліографічні посилання

1. Большой энциклопедический словарь : 2-е изд., перераб. и доп / гл. ред. А. М. Прохоров. – М., 1998.
2. Брызгалин А. В. Оффшорные механизмы в международном налогообложении: основные положения / А. В. Брызгалин // Законодательство и экономика. – 1998. – № 1.
3. Данько Т. П. Свободные экономические зоны: учеб. пособие / Т. П. Данько, З. М. Окрут. – М., 1998.
4. Игнатов В. Г. Свободные экономические зоны / В. Г. Игнатов, В. И. Бутов. – М., 1997.
5. История и причины развития офшорных юрисдикций [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.citizenship.ru.
6. Коссе Д. Д. Особливості правового режиму оподаткування суб'єктів спеціальних економічних зон в Україні : дис. ... канд. юрид. наук / Д. Д. Коссе. – Одеса, 2006.
7. Кучеров И. И. Теория налогов и сборов : монография / И. И. Кучеров. – М., 2009.
8. Кучерявенко М. П. Податкове право України : підручник / М. П. Кучерявенко. – Х., 2012.

9. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. – Х., 2005. – Т. 3 : Учение о налоге.

10. Про перелік офшорних зон : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лют. 2011 р. № 143-р // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 14. – Ст. 592. – С. 62.

Головин Д.В. Налогово-правовая характеристика оффшорных зон. Стаття посвящена исследованию правовой природы оффшорных зон как формы предоставления территориальных налоговых преференции. Анализируются особенности оффшорных территорий по сравнению со специальными экономическими зонами, а также обозначены дальнейшие перспективы развития оффшорных налогово-льготных режимов.

Ключевые слова: *оффшорные зоны, специальные экономические зоны, налоговые льготы, территориальные налоговые преференции, налогово-льготные режимы.*

Golovin D. V. Tax and legal characteristic of offshore zones. The development of the national tax systems of the countries of the world has a clear trend towards a gradual harmonization of tax and legal regimes – this also applies to such varieties as preferential taxation in the form of offshore territorial zones. Against this background, more and more agreements on cooperation of States in the economic, financial and tax areas, as well as international treaties on avoidance of double taxation. Problems of creation and functioning of offshore zones are certainly relevant for Ukraine. The article is devoted research of the legal nature of offshore zones as a form of territorial provision of tax preferences. Currently, the assessment of the activities of offshore zones, their place and role in the world economy in General ambiguous (which, of course, reflects itself an objective fact of inconsistency and ambiguity of their real positions). The article analyzes the features of the offshore areas compared to the special economic zones and outlined the prospects for further development of the offshore tax-preferential regimes.

Keywords: *offshore zones, special economic zones, tax benefits, territorial tax preferences, tax-preferential regimes.*

Надійшла до редакції 28.10.2015

Кучеренко О. М.

здобувач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

УДК 351.811.12

МІСЦЕ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СПРИЧИНЕННЯ ДТП

Розглянуто види відповідальності за спричинення ДТП, з'ясовано поняття адміністративної відповідальності за спричинення ДТП, встановлено проблемні питання кваліфікації діяння, яке спричинило ДТП, надано пропозиції щодо вдосконалення норм, що визначають адміністративну відповідальність за спричинення ДТП.

Ключові слова: *адміністративна відповідальність, спричинення ДТП, транспортний засіб.*